

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Nro. 4.

**A' FELS. CSÀSZÀRNAK ÈS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÈBÖL.**

*Költ Bétsben, Pénteken Januariusnak 14-ik napján
1803-ik esztendőben.*

B é t s.

Az Auszriai szolgálatban lévő Hessen-Darmstadt Hertzeg, a' Császár Könnyü Lovassai közül, a' Fő Hertzeg Ferentz nevet viselő Vasas Regementbe tétetett által.

A' Frankfurtumi Bethman nevü kereskedő ház, és az Anglus Követ Arthur Paget, nagy summa pénzt küldötenek váltópapirosban Konstantzinápolyba; mint gondolják, az Egyiptomban lévő Anglus seregnek fizetésére.

Helvétziai Respublika.

Berna, Decemb. 30-dikán. — Eö R. Császári és A. Királyi Felsege, igen nyájas és tulajdon kezével máirt levél által adta hírül Helve-

tzia Első Landammanjának is egy Fő Hertzegnek szerentsés születését: valamint szintén a' Badeni Mark Grófi Fejedelem is, hetedik unokaleányának a' Braunschweigi ifjú Hertzeggel való özfzepárosodását.

A' Bernai újságban ez olvastatik: — Egy Párisi magános levél szerént, a' Helvétziai Elölülőség, Bonaparte Első Konzúlnak ajánlatott. Valósággal, talám tsak ez az egy út mód van is még hátra, arra, hogy Helvétziának hatsak valami némű magában való fennállhatását meg leheffen tartani.

Német Ország.

Regensburg, Jan. 2-dikán: — A' Parisban kijövő Nemzeti Kalendáriumban lévő titulusokhoz képpest, minden idegen Követek Excellentziás úrnak szollitják és írják már most az itt lévő Laforet nevű Frantzia Ministert. — A' város' belső rendtartása itt naponként tökéletesedik. A' havat jeget mind ki hordják az utzákról. Ha éjjel meg síkul az utza a' fagy miatt: jó reggel minden háztulajdonos tartozik porondal bé hinteztetni az utzát a' hol a' háza mellett az emberek járnak.

Kevés idő alatt az egymásközt való társalkodás is sokkal kedvesebbé kezdett itt lenni, mint ennekelötte vólt. A' felves erőltetettséget a' kedvesebb özfzzebotsátkozás kezdi fel váltani. A' külömbkülömb vélekedésre nézve, a' társaság' tagjai egymástól nem irtóznak; a' szép talentumú embereknek egymással való beszélgetéseket, a' nagyobb rang és méltóság nem gátolja. Minister Laforet, mind politikai mind társasági maga alkalmaztatásaira nézve, egy igen kedves ember, és

tiszteltetik. — Polgár Mathieu, igen jártas a' Német Birodalom Törvényes alkotmányában; e' mellett kedves magaviseletű ember ő is.

Mihelyest a' pótolás dolga itten egészszzen végre hajtódik, az Első Konzúl azonnal egész Követi méltosággal fel ruháztatott Ministert fog ide a' Birodalom Fő Kantzelláriusfához, valamint szintén a' Badeni és Würtembergi Udvarokhoz is, küldeni, mihelyest ezek a' Vál. Fejedelmi méltóságot vegképpen fel veszik. — Míg ezek lehetnének, itt Regensburghan polgar Bacher, a' Schvéviai Kerületben pedig p. Messias, folytatják, mint Agensek, a' Frantzia Respublika ügyit baját.

Frantzia Respublika.

Hadi Minister Berthier elútazott Hollandia felé, mellynek okát még nem lehet tudni. Némelyek azt mondják, hogy nintsen egyéb oka oda való útazásának, hanem tsak a' Gen. Victor' és ennek vezérlése alá adatott sereg' Louisiana felé való elevezését akarja siettetni, a' mely tartománt Északi Amérikában az utolsó békeesség kötés szerént engedték a' Spanyolok a' Frantziáknak által.

Paris, Dec. 29-ik napján. Abban a' füveskertben, a' hol a' vadállatok is tartják, olyan szerentséltenség történt tegnap itt, a' melly a' jádziságot némelykor vakmerőségig üző embereknek, tanító például szolgálhat. A' most Párisban nyüzsgő idegenek közzül egy, azon gerendázaton, mellyel az emberek a' vadaktól elvalasztnak, a' Gondviselőnek jelen nem létében keresztül hágván, elébb a' tigris kalitzkájának rostélyán dugta kereftül a' kezit, 's látván, hogy ez azt nyájason nyalogatja, az oroszlanlyal is úgy tseleke.

dett, hanem ez nem értvén a' tréfát, bé kapta a' keze fejit, 's a' tsontjait úgy ölfzfe rontsólta, hogy el kellett vágatni, minekutánna, az ó sikoltására sokak oda szaladtak, 's az orofzlán szájából nagy bajjal kifzabadították vólna. — Egyéb eránt elég bátorsággal ki állotta az idegen a' borbémunkát, sőt egy szippantás tubákot kért, és azt mondotta: hogy méltó büntetés esett rajta.

Az a' fél millióra betsültető templomi kintse a' Lüttichi vólt Káptalannak, mellynek a' revoluzió miatt Hamburgba lett költözését, 's ott az előjárók tudta nélkül való elrejtését, a' Frantzia orfzágglófzék meg sajdította, Párisba hozattatik. — Minthogy a' Nagy Károly drága állóképére, a' melly a' revoluzió alatt Aachen várossából ide hozattatott, telyefféggel rá nem találhatni, gyanitják, hogy ez is a' pénzverő mőhelybe vitetett.

A' Parisi fő templom tornyáról, a' szabadság' sapkája levétetődött, és helyibe a' kerezft tétetődött vízfza.

Az 1720-ik esztendőbéli újságírók fzerént, mint egy 30 ezerig való embereket őlt volt meg az azon esztendőben kegyetlenkedett pestis Marsilia várossában. A' varos' mostani lakossai, hogy azon embereknek, a' kik akkor a' tsak nem bizonyos halál torkában lévőkhez valamely segedelemmel viseltettek, és a' kik közzül némelyek, embertársaik mentésire úgy szolván még a' halállal is szembe szállottanak, emlékezeteket örökösithessék, egy igen szép márványkő oszlopot emeltettek nékiek. Egy szökőkút felett áll egy régi időbéli oszlop; erre van helyheztetve az Egéffég őltalmazó Angyala, a' ki egygyik kezében a' tsak nem elalvó élet'

fakjáját fel emelve tarja, a' más kezével pedig azoknak neviket koronazza, a' kik a' pestissel küzködő várashoz valamely segedelemmel viseltettek, mint p. o. némely tiszttviselők, Orvosok, 150 szerzetes papiszemélyek, 11 Clemens Pápa, és egy Tunisi tolvaj hajós kapitány, a' ki a' Mársiliaiaknak eleséget hozó hajókat nem bántotta.

Dec. 24-dikén nevezetes rendelést adtak ki a' kereskedésre nézve a' Konzulok. E' szerént, Lyon, Rouen, Bordeaux, Marsilia, Brűzfzel, Antverpia, Nantes, Dűnkirchen, Lille, Maintz, Nismes, Avenio, Strafsburg, Turin, Montpellier, Geneva, Bajonne, Toulon, Tours, Carcuffonne, Amiens, és Havre városaikban, egy egy Kereskedő Kamarák vagy Tanátsok állittatnak fel. Egy ilyen Kamara, tizenöt kereskedőkből áll az olyan városokban, a' hol a' lakosok száma az 50 ezeret feljűl haladja, és kilentzből az olyanokban, a' hol ezen alól van a' lakosok száma. A' Préfektus, tagja és mindenkori Elölűlője ezeknek, mikor a' Tanátsban jelen van. Így szűntén a' Polgármester is, a' hol nem lakik Préfektus. Senki nem lehet tagja ezen Kereskedő Tanátsoknak, a' ki leg alább tiz esztendeig személyesen nem folytatta a' kereskedést. Kötelessége ezen Tanátsoknak, hogy ki tanulják, és tudósítsák az Országlűszéket, hogy — mitsoda eszközök által lehet a' kereskedés' viragzását elő segélleni — mitsodák azok az akadályok, melyek által a' gátoltatik — mitsoda új kűtfejeit lehet annak nyitni, &c. A' kereskedők Közűnséges Tanátsa Parisban a' Belső Ministernél lűszen, 's ez is 15 tagokból fog állani, a' kik a' feljebb nevezett városokban lűvő Kereskedő Tanátsok által ajánltatott Kandidatusok között az Első Konzűl

által neveztetnek ki. Ezek egy vagy két versben tartoznak minden esztendőnként öfzfze gyűlni Párisban: hanem háromnak közzülök örökké ott kell lenni:

Páris, Decemb. 31-dikén. — „E f z t e r h á z y Miklos eő Hertzegsége, ide meg érkezett, és a' Párisi leg szebb vendégfogadó házaknak egygyiket fogadta ki.“

Brüfzfzel, Dec. 26-ikán. — „A' régi A. Belgiumban fekvő Frantzia seregek nagy mozgásban vannak, és nagy számmal a' Rénus felé kezdenek takarodni: de a' mélyre, mint belzéllek nám egyéb adta az alkalmatosságot, hanem, tsak az Anglus kereskedő portékák ellen akarnak ott egy keresztül ronthatatlan kordont formálni, mint-hogy ezeknek a' Rénus bal partjára való keresztül vitettetéseket még eddig semmi tilalmak által meg nem gátolhatta az Orizáglószék. — A' Préfektus fő Titoknokja elútazott innét. Párisba, annak meg tudására, hogy az Első Konzúl minémü készülletekkel akarja, hogy idelelendő érkezése alkalmatosságával fogadtassék. — Ide való, hajdani, elő kelő familia béli, és gazdag Gróf, Van-der-Steghen, Dec. 23-dikán magát felakasztván, hótt testére Brüfzfzel mellett egy erdőben találták, a' honnét jofzágába vitettvén, eltemettetett.

Páris Dec. 31-dikén. — A' Karátsoni innepi czeremoniák, úgy mentek most itt véghez, mint a' revolutzió előtt. Az Első Konzúl gyakran meg jelenik a' misén. —

A' Párisban tartozkodó Anglusok számát mostan 10 ezerre teszik; hanem azt jegyzik meg félöllök, hogy semmi nagyot nem jádznak; egymás-

sal tartanak, 's a' magok nyelveken beszélnének.

Calais, Dec. 26-dikán. — Itt egy darab idő óta nem hall az ember egyebet, hanem csak hajótörést. — 17-dikben egy kisded Anglus hajó, a' melly Angliában pálinkával terheltetett volt meg, hogy mint tilalmas portékát hozzánk hozza, a' partunk mellett leg alább 4 száz emberek szemekláltára sűjdedt el. A' rajta lévő 5 emberek közül 3 azonnal oda lett, hanem ketten az arbotzfához kaptsolódván egy ideig, kötél által ki fogattattak.

A' Német Fejedelmeknek Alsátziában volt 's most már a' Frantzia Respublikának engedtetett jogszágitat, a' többet ígérőknek áruba botsátotta az Országlószék. Néhány nagy tőke pénzél bírók öfzfe állottak, hogy ilyen egész uradalmakat meg vásároljanak, 's azután kisebb darabokban árulják el. —

Beszélik, hogy az Anglus Követ Párisban, panaszt tett volna az Országlószéknél azért, hogy a' Frantzia Irók Anglia ellen külömbkülömb illetenségeket adtak volna ki; melyre olyan feleletet kapott, hogy nem adhatnak neki elégtételt, mint-hogy az Anglus Országlószék sem tett volna semmi lépést azon Anglus Irók ellen, a' kik a' Frantzia Országlószék ellen irtak. —

Egy ilyen illetlen előadásnak tartatott lenni a' Moniteurben közelébről az is, mellyel Lord Grenville, Windham, Minto, 's a' hadakozásnak több javaslói ellen, ki botsátkozott: — „

„A' Király Ministere Lord Pelham (így szell a' Moniteur), szórol szora ezeket mondotta a' Parlamentom' Felső Házában: — „L.

Grenville hibázik, midőn azt mondja, hogy mi csak az időhöz akarjuk szabni magunkat. Mi azon törekedünk, hogy minden kedvező alkalmatosságot, mely a' szárazon magát elő adja, arra fordítsunk, hogy hazánknak bátorságát mennél nagyobb bátorságba helyeztethessük.“ — Itt a' magyarázatja azoknak a' történeteknek, mellyeket egy idő óta folyini látunk: jó leszen erről azon körülállások között meg emlékezni, a' mellyek magokat jövődöben elő adhatják. Midőn a' Drake, 's Wikham rendeléseiktől függő titkos Agensek, Német és Olasz országot elborítják: előre el látni lehet, hogy a' L. Pelham jövődölése kezd telyesülni, 's hogy a' száraz föld fenyegettetik. A' roszszat jövődölő madarak, mindenüvé meg viszik a' roszsz hirt. Ha a' hadakozás nagyobb ostor az éhségnel, döghalálnál, &c, mely érzéketlenségnek kell annak lenni, a' mely a' Grenville, Windham, &c, sziveiket így meg keményítette. Hollandiának, Helvétziának, és a' Német Birodalomnak megzavartatása sokáig munkában vólt: ezen szempillantatban Genua tenseségének megzavarása próbáltatik; ez a' tzelja a' Medúsa nevü Fregát ott való gyakor meg jelenésének. Mc'iternót és Belpucit éppen akkor leptük meg Calaisban, mikor ott hajóra akartak ülni, hogy Angliába által evezzenek, azokkal egygyetérteni, a' kiktől igazgattatnak. Ők árestállatnak, és per indítatik ellenek. Státus-Tanátsos ThibaudEAU már néhány versben kérdöre vonta őket; elvétetett irásaik felések és fontosok. Két Agensek, a' kik Romának megzavarásán törekedtek, egygyik Londonból, a' másik Olasz országból jövőn, Párisban találkoztak egygyütt.

„A' száraz' tsendéffégének megzavarására történt továbbá, hogy több mint száz meg büntetett bűnösök, Jersey szigetén kerestek magoknak menedék helyet, hogy onnét halász hajókon partjainkra által evezvén, a' védelem nélkül lévő fejezrnépeinket és tulajdonosainkat, megöldökljék. Hanem az e' féle fenyegetődzések mind hijábalavók. Gondolhatni e', hogy örökké így tarthatnak? A' Fr. Országglószék, ha meg nem öldhatja, egyszeriben kette tsapja ezen götsöt. A' szárazon fenn fog állan ~~BCU~~ bekülfég. ~~Genand~~ a' vétsőffégibraty a' Eijantzia népre, a' belső mardosódás pedig a' békeség' ellenségeire, fog azért háromlani. —

„Lehet e' Angliában, minekutánna a' lakosoknak egy harmada tiz esztendeik tartott hadakozásban öda lett, egy olyan anya, a' ki a' Grenville' projektomát irtózás nélkül hallaná? Azok, a' kik hadat kívánnak, soha nem hadakoztak. Egy gazdag és drága városban, minden jókban való buborekolás mellett, kivánnák, hogy életben maradott nemzeteink egymást öldökljék, 's több e' félek.

„Vessük meg, így rekelzti bé szavait a' Moniteur, ezeket a' meg bukott jádzó személyeket, és ne szünyünk meg az unalomig ezt kiáltozni: tsak békesség, tsak békesség, és semmi sem egyéb, tsak békesség erőffitheti meg Európát, és kivált képpen Angliát! Egy igen jó, és bölts polgári törvény vólna ott az, hogy a' le tett vagy ki lépő Ministerek, azután 7 esztendők alatt nem lehetnének tagjai a' Parlamentomnak. Egy más éppen ilyen bölts törvény lenne ez, hogy a' Parlamentomnak olyan tagjai, a' kik valamelly nép vagy Hatalmasság ellen bozfzuságos beszédekre botsátkoznak ki, két esztendeig való halgatással büntettes-

senek meg. Ha a' nyelv hibázik, szükség, hogy a' nyelv büntetődjék. Egy szóval ezeknek minden beszédjéből úgy látszik, hogy ők kívánnák a' hadat: hanem, nintsen szövetségessék és hitelek a' szárazon. Tehát békeffégünk fog lenni, 's azt az ő hitelek elveszésinek köszönhetjük. Érzékeny anyák, jó polgárok, világos elméjü emberbarátok, áldjátok az eget, hogy az ilyen mesterkedők a' hiteleket el veltették, &c."

A' Frantzia Tifzti Karnak mivólta, a' jelenvaló békefféges lábón, ennyiben áll: — „

~~B. Tsaklaj / Olesz Respubliksban, Helvétziában,~~
Sz. Domingó szigetében, Guadaloupében, 's Napkeleti Indiában vannak Fő Generálisok, 's fizettettek úgy mint olyanok. G. Decaen neveztetett a' Napkeleti Indiába ilyen titulusú Generálissá. A' legelső katonai hivatalok, minekntánna nem lesznek Fő Generálisok többé a' Frantzia Respublikában, a' külömbkülömbféle fegyverek' Fő Vigyázóira (Generális Inspectorokra) bíznak. — Ilyenek, az új katonai rendelkezések szerént 32-ten vagynak, 8 a' Lovasságnál, úgymint Gen. Canclaux, Bourcier, Grouchy, d'Hautpoult, Ney (most a' Helvétziában lévő fereg' Fő Generalissa), Oudinot, Laboisier, és az ifjú Kellermann. 12 van a' Gyalogságnál, úgymint Schauenburg, Ernouf, Grenier, rendkívül való Státus Tanátsos Sz. Susanne, Lecourbe, Tilly, Süchet, Friant, Michaud, Mortier, Müller, Baraguay d'Hilliers. Az ágyúzó seregnek hat ilyen Fő Inspectori vagynak, úgymint Státus Tanátsos Marmont, Eble, Dorsner, Lacombe, Macours, Sorbier. Az Indzsinéreknél 3, Marescot, Dembarere, és Chasseloup. A' belső tsendeffégre ügyelő seregnél, Moncey, Gouvin és La-

grange a' Fő Inspectorok. — Ezek után mingyárt következnek a' Kommendánsok azon 27 katonai ofztályokban, melyekre a' Fr. Respublika katonai tekintetben van felosztva: Ilyen Kommendánsok: Generális Véndamme, Lillében; Beilliard, Brüsselben; Ferino, Metzben; Loison, Lüttichben; Lorge, Koblentzen; Leval, Strasburgban; Gilot, Nancyban; Menart, Besanconban; Meynier, Dijonban; Molitor, Grenobléban; Gazan, Turinban; Cervoni, Marsiliában; Fregeville, Montpellierben; Gudin, Brouaisban; Comaillieny, Bourdeauxban; Cluj-Dumay, Nantesben; Delaborde, Rennesben; Laroche, Cayennében; Sz. Hilaire, Rouenben; Mortier, Parisban; Lieber, Tourban; Düfourse, Viennében; Duhesme, Lyonban; Souham, Perigeuxben lévő Generálisok. Maraud, és Ruska nevű Generálisok Korsika, és Elba szigeteiben vagynak seregeikkel; Turreau a' Vallisi Respublikában; Montrichard Hollandiában; Gardanne pedig a' Liguriai Respublikában. Fő Generális Jourdan, mint Fő Adminisztrátor eddig Piemontban volt, ezután, a' mint már tudjuk, Generális Menou leszfz ott. Gen. Jourdan pedig már viszfa állott a' Status Tanácsba, a' melynek előbb is tagja volt. — Tifzti rendszerént való szolgálatot most nem tesznek, hanem csak Ofztályos Generális-i titulussal bírnak: Moreau, Massena, Augereau, Reynier, Bernadotte, Macdonald, Morlot, Chabra, Klein, Tharreau Ambert.

A' mi a' tengeri erőt illeti, abban a' legelső Tifztek hat Vice-Admirálisok, úgymint Thevenard, Truguet Villaret-Joyeuse, Martin, Rosily és Bruix Ezekután következnek a' 21 úgy nevezett Contra-Admirálisok. Végre a' nagyobb és kisebb ha-

jók Kapitányai. A' Frantzia Respublika kikötő helyei 6 Kerületre vagynak felosztva; minde-
 niknek van egy Tengeri dolgokra ügyelő Préfec-
 tusa. Ilyen Préfectusok Dünkirchenben, Contra-
 Admirális Nielly; Brestben, Státus Tanácsos Caf-
 farelly; a' Napkeleti Fr. Kolóniák Préfectusa The-
 venárd; Rochefortban Martin; Toulonban pedig,
 ContraAdmirális Gantheaume a' Préfectus.

Nagy Britannia.

London, Decemb. 25-dikén. — „Oberster
 Whitworth a' mi Párisi Követünk öttse, on-
 nét vizsza érkezett ide. A' báltatól hozott ugyan
 Ministereinknek leveleket, de még eddig nem tet-
 tzik, hogy ezek olyan fontosok lettek volna, mint
 a' milyen nagy méltóságú személy volt a' hozó-
 jok. Külömben is azon kevés napok, melyeket a'
 mi Követünk Whithworth Parisban eltöltött, nem
 voltak még eddig elegendők arra, hogy a' fenn
 forgó fontos dolgok felett a' Frantzia Ministerium-
 mal szóba elegendhessek. Az udvari rendtartá-
 sokkal öszsze köttetve lévő, látogatások, közön-
 tések, 's nevezetesen a' három Konzulok által egy-
 más után adatott nagy vendégségek voltak főbb
 képpen azok a' minden napi foglalatnflágok, me-
 lyekről az ő ott lététől fogva tudósittattunk. Így
 van az Andreossy állapotja is itt Londonban. —
 Ma Minister L. Pelham ad tiszteletére, néki és több
 fő idegeneknek nagy asztalt. L. Hawkesbury
 22-ben adott hasonló fényes vendégséget. Ezen utol-
 sónak asztalánál, a' két első változtatás, ezültké-
 zületekkel, a' harmadik pedig azzal a' por-
 tzellán kézülettel esett, melyet a' Frantzia Or-
 száglófzék' nevében az Első Konzul küldött néki
 ajándékba. Ezen asztalnál volt már most a' Hol-

landus Követ Schimmelpenninck is. Ez szerént kevés napok alatt mind azoknak az idegen Hatalmasságoknak Követeiket Udvarunknál fogjuk szemlélni, kiket a' múlt hadakozás béli kedvetlenségek innét el távazni kéntelenítettek vala. Itt van már az Orosz Követ Gr. W o r o n z o w is, a' ki a' Dourei partra való kiszállása alkalmatosságával, ágyudörgés és katonamuzsika által tiszteltetett, 's nemtsak a' katonaság állott ki tiszteletére, hanem a' nép sokasága is kiáltozás és tapfolás által ~~jelentetett~~ ^{jelentetett} Central University Library Cluj

Az Amerikából jött levelekben ilyen különös büntetésnek neme olvastatik: — Charlottevilében Virginiában egy lakos, rá bizonyosodván, hogy házában tilalmas szerentsejátékok tartatnának, arra büntetett, hogy adják el őtet a' szegények háza gondviselőinek, hogy elztendeig annak parantsolatait telyesítse.

Olasz Ország.

Nápoly. Minden országból tsak a' sok földindulásról, vizek' kiáradásokról, hegyeknek leomlásokról, földeknek elsüjvedésekről, új tóknak fokadásokról, 's egyéb rentenetességekről szolló tudósításokat olvassuk: itt ellenben most járnak legkellemetesebb idők — még a' külömben nyughatatlan Vesuv is, mintha a' környékeivel békeséges kötésre lépett volna, tsendesen viseli magát.

A' Frantzia Első Konzúl két Fregátokat küldött Hetedik Pius Páának ajándékba; a' mely alkalmatossággal ki kérette eö Szentségétől a' Hatodik Pius szivét, oly tzállal, hogy azt egy hajó, a' melly a' más kettőkkel egygyütt ér-

kezett Toulonból a' Civitavechiai kikötőhelybe, Frantzia országba vizsza vigye, hogy Valence várossában, a' hol a' szent Atya a' világból ki múlt, tétetődjön le örök nyugalomra. Az emlekeztető sirhalmot a' hires Laboureur nevű kőfaragó készíti néki.

Loretto, Déc. 10-dikén. — A' Párisból Romába vizsza küldetett Boldogságos Szűz' tsudatévő képe, tegnap ide is szerentsésen meg érkezék. Agyuk dörgése és minden harangoknak szolása közben, kettős sort formáló katonaság között, egy igen drága állason, 8 Püspökök hozták és helyhez tették bé azon szent házba, a' hol ennek elötte is állott. A' körül belől lévő vidékről tiszteletére ezen alkalmatossággal öfzfegyülekezett kegyesek száma, rá ment 50 ezerre.

Genoa, Dec. 22-dikén. — Annak az Oneglia mellett lévő Villaguardia nevű falunak sorsárol, a' mellyet egy szomszéd hegy a' múlt öfzön tsaknem egészzen eltemetett, bővebben ezeket jegyzik meg. Minekutánna az öfzi hofzszas effözés által ezen hegy egészzen meg lágyúlt volna, Nov. 22-dikén a' falu felett való ódala, hirtelenséggel roskadni kezdett le felé, oly módon, hogy kevés órák alatt 57 házakkal egygyütt az egész templomot eltemette. A' lakosok, távolról nézték siránkozva honnyoknak mindenestől fogva való elenyészését. Nehány napok alatt úgy meg töltötte a' le roskadó földmassza a' völgyet, hogy az abban folyó pataknak útját egészzen elvévén, egy 1000 lábnyi hofzszúságú és széleffégű tó formálódott belöle, a' melly alatt van már most a' falu is, mellyben eddig 80 házak voltak, és 400 lel-

kek laktak. A' hegy pedig, a' föld le roskadván rolla, most tsak egy kopasz kőszikla. — Felső Olasz országban Oktob. 20-dikától fogva Dec. 15-dikéig, tsak 7 nap nem esett az eső.

Magyar Ország.

Győr, Dec. 27-dikén. Bé tehetni a' Kurir a' táskájába, hogy itt' a' napokban halálozott meg egy Hufnagelné nevű Katholika özvegy, 70 elztendő korú aszfzony, a' ki minden vallásbéli különbség nélkül a' házi szegényekre húsz ezer, a' Szegények Inſtitutumára pedig, mellyet közönſéges örökösnek teve, közel hetven ezer forintokat hagyott; egyéb Legátumait, mellyek mind az ő egyenes, és tiszta gondolkozását, 's tökéletes jó ſzívűségét bizonyítják, ide nem számlálom.

Pápán Dec. 29-ikén. Ez az ő elztendő újság dolgában körülöttünk nagyon meddő; a' mi halatlant! a leg roszszabb Somlyai borok is, az idén 5 forinton a' hegyen el költek akó számra, a' java pedig 7—8 for. Az idő körülöttünk igen lágy; a' kukuritza ſzük levén és 5 for. mérője, lokan korán reá fogtuk drága hizó sertéseinkre, hogy enni nem akartak, 's meg öltük; azonban ezen hibánkért azzal büntetett meg a' meleg idő, hogy felét is a' reánk enyekesedett sertés húsnak a' kutyáknak és varjaknak kellett ki hánynunk. — A' veszedelmes himlő döge is a' városokból a' falukra vette magát telelni, és némely helyeken, mint nevezetesen Pápa ſzomszédságában, Takátsiban, (ha egy különben a' hitelt meg érdemlő és e' felől bizonyſágot erőss állításokkal tevő Urnak szavai nem tréfáltak) még az oktalan állatok is u. m. hizó sertések, kutyák és matskák ezen veszedelmes

nyavalyában lenni és fokban el is dögleni tapasztaltattak. E' szerint, ha az ember himlő a' házi oktalan állatokat az el ragadás által meg ölheti, éppen nem lehet abba is femmi képtelenség (a' mi már másutt bizonyos is) hogy a' tehén himlő hasonló el ragasztás által a' himlő ellen valóságos *præservativum* légyen.

* *

A' Földingás, következesei Erdélynek némely Részzeiben.

Háróny / Zékén, Sz. Györgyön, Ilyefalván, Al-Dobayban, Albisban, Barátosban, K. Vásárhelyen, Torján: Templomok, Tornokok le omlottak, harangok meg-hasadoztak.

Erdő-Vidéken: N. Ajtán, Száraz Ajtán, Templom, Torony leomlott. K. Ajtán, Bibartfalván, Várgyáson, Baroton Templom, Torony meg-hasadott. Közép Ajtán éppen akkor tettek fel egy orát, de a' nagy rendülésben az emberek elszaladoztak, az ora ott maradt: már az orás a' pénzt kéri, a' nép azt mondja: ott az ora, vedd le. Fel menni nem mer senki.

Udvarhely ízekben: Bágyban nem régen épült Templom, Torony le omlott.

Hidvégen: A' M. Gróf Nemes udvara le romlott. 2 embert meg ölt, a' harmadik talám eddig ki múlt. Az épület lakhatatlan. Az udvaron nagy tó lett, 50,000 az udvar kára.

M. Bényén: Egy rangyos bolt le esett. A' M. G. Bethlen Lászlóné pintzében 4 hordo bort a' pintze' boltja le szakadván, meg ölt.